

prima instanță: Gh. Plămădeală
instanța de apel: N. Cernat, A. Gavrilita, A. Pahopol

dosarul nr. 2ra-2876/14

ÎNCHEIERE

22 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul Galina Stratulat

Judecătorii Maria Ghervas, Iurie Bejenaru,

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Aramă Luminița și recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Aramă Luminița către Ministerul Justiției privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de Aramă Luminița, casata hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 12 februarie 2014, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea a fost admisă în parte,

c o n s t a t ă

La 29 mai 2013 Luminița Aramă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că în baza hotărîrii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 09.07.2007 a fost emis titlul executoriu de încasare de la Bejan Alexandru în beneficiul ei a pensiei de întreținere a copiilor minori: Bejan Irina, a.n. 1993 și Andrei, a.n. 1996, în sumă bănească de 2000 lei lunar, începînd cu data de 21.06.2007 pînă la atingerea majoratului, care a fost expediat spre executare Oficiului de Executare Strășeni a DEDJ.

Prin încheierea Oficiului de Executare Strășeni din 08.10.2007 s-a restituit instanței emitente titlul executoriu fără examinare.

Ulterior, titlul executoriu nr.2-3090/07 a fost expediat în adresa Oficiului de Executare Ocnița a DEDJ pentru executare silită, de unde i-a fost comunicat că executorul la care se afla titlul a decedat, iar titlul a fost pierdut.

În anul 2010, conform competenței, a expediat duplicatul titlului executoriu spre executare executorului judecătoresc Igor Mocrii, care din motive neîntemeiate nu l-a executat pînă la moment.

Astfel, titlul executoriu de încasare a pensiei de întreținere a copiilor minori nu a fost executat de la momentul eliberării pînă la data înaintării cererii de chemare în judecată, acumulîndu-se o datorie în sumă de 144 000 lei, prejudiciu material care în opinia reclamantei urmează a-i fi reparat de către stat.

Suplimentar solicită încasarea prejudiciului moral în sumă de 200 000 lei, pentru suferințele psihice suportate prin inacțiunile executorilor judecătorești.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 12 februarie 2014 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Instanța de fond, respingînd cerințele reclamantei, a reținut în concluzie că, neexecutarea titlului executoriu, eliberat în baza hotărîrii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 09.07.2007, nu a fost executat timp de 6 ani din vina reclamantei, care nu a prezentat acest titlu spre executare.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Aramă Luminița a declarat apel împotriva hotărîrii instanței de fond.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2014 a fost admis apelul declarat de Aramă Luminița, casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 12 februarie 2014, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea a fost admisă în parte. S-a constatat încălcarea termenului rezonabil la executarea titlului executoriu de încasare de la Bejan Alexandru în beneficiul Luminiței Aramă a pensiei de întreținere a copiilor minori Bejan Irina, a.n. 1993 și Bejan Andrei, a. n. 1996, în suma bănească de 2 000 lei lunar, începînd cu data de 21.06.2007 pînă la atingerea majoratului. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul Luminiței Aramă suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea a fost respinsă.

La adoptarea soluției instanța de apel a constatat că la data de 09.07.2007, prin hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, a fost emis titlul executoriu nr.2-3090/07 de încasare de la Bejan Alexandru în beneficiul Luminiței Aramă a pensiei de întreținere a copiilor minori: Bejan Irina, a.n. 1993 și Andrei, a.n.1996, în sumă bănească de 2000 lei lunar, începînd cu data de 21.06.2007 pînă la atingerea majoratului (f.d.3), care a fost expediat spre executare Oficiului de Executare Strășeni a DEDJ, nemijlocit de către instanța de judecată.

Prin încheierea Oficiului de Executare Strășeni din 06.08.2007 s-a refuzat în primirea spre executare a documentului executoriu menționat, pe motiv că titlul nu corespundea prevederilor art. 16 Cod de executare și la 19.09.2007 titlul executoriu repetat a fost expediat spre executare Oficiului de Executare Strășeni a DEDJ (f.d.40).

Prin încheierea din 08.10.2007, emisă de executorul judecătoresc L. Postolachi, s-a refuzat repetat în primirea spre executare a titlului executoriu nr.2-3090/07, în

temeiul art. 16 alin. (1) lit. e) Cod de executare, fiind remis fără executare Judecătoriei Botanica (f.d.41 -42).

Ulterior, titlul executoriu nr.2-3090/07 a fost expediat în adresa Oficiului de Executare Ocnița a DEDJ pentru executare silită, de unde reclamantei i-a fost comunicat că executorul la care s-a aflat titlul a decedat, iar titlul a fost pierdut.

Drept urmare, reclamanta a expediat executorului judecătoresc Mocrii I. cerere privind intentarea procedurii de executare pe documentul nominalizat, anexînd duplicatul titlului executoriu, coletul poștal fiind recepționat de acesta la data de 27.12.2010.

Invocînd lipsa titlului executoriu, executorul judecătoresc Mocrii I. a remis reclamantei Aramă Luminița răspunsul poștal cu mențiunea lipsei documentului executoriu (f.d.34).

Prin prisma celor constatate, instanța de apel a concluzionat că procedura de executare a titlului executoriu nr.2-3090/07, eliberat în baza hotărîrii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, prin care s-a încasat de la Bejan Alexandru în beneficiul Luminiței Aramă pensia de întreținere a copiilor minori, nu a fost executat mai mult de 6 ani, reclamanta fiind lipsită de dreptul de a beneficia de proprietatea sa în sensul art. 1 protocolul 1 al CEDO.

Instanța de apel a remarcat că, acest drept al reclamantei a fost lezat prin acțiunile ilegale ale instanțelor de judecată și executorilor judecătorești, în procedura căroră s-a aflat titlul de executare, care nu au asigurat întocmirea și expedierea spre executare, în modul corespunzător și în termen a titlului executoriu, care, drept urmare a decesului executorului, s-a pierdut. Cu titlu de consecință, timp de mai mult de 6 ani nu se execută hotărîrea judecătorească de încasare a pensiei alimentare.

Instanța de apel, în temeiul art. 2 alin. (6) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, art. 1422 și art.1423 Cod civil, luînd în considerație circumstanțele cauzei și că titlu executoriu nu s-a executat timp de 6 ani, a considerat că suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral este una echitabilă.

Totodată, instanța de apel a considerat neîntemeiate pretențiile reclamantei privind încasarea de la stat a prejudiciului material cauzat ce cuprinde sumele încasate prin hotărîrile judecătorești neexecutate.

Or, la caz, potrivit informației de la OCT Ocnița, debitorul Bejan Alexandru dispune în proprietate de bunuri imobile - loturi de pămînt, care pot fi realizate de către executorul judecătoresc în scopul acoperirii datoriei formate la pensia alimentară neachitată către Luminița Aramă în baza titlului executoriu din

09.07.2007, astfel încât apelanta urmează să solicite executarea documentului executoriu în speță adresându-se către executorul judecătoresc în acest sens.

La 21 iulie 2014 Luminița Aramă a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitind admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii privind încasarea prejudiciului material și încasării prejudiciului moral doar în sumă de 10 000 lei.

În motivarea recursului recurenta a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material, nefiind aplicată legea care trebuia să fie aplicată – art. 1404 din Codul civil, precum și aprecierea arbitrară a probelor.

Consideră recurenta că cuantumul de 10 000 lei, dispus spre încasare întru repararea prejudiciului moral, nu reprezintă o reparație echitabilă a prejudiciului moral suferit.

La fel, considera că refuzul instanței de a-i acorda prejudiciu material solicitat este contrar prevederilor art. 1404 Cod civil, care prevede expres că prejudiciul cauzat de o autoritate publică prin nesoluționarea în termen legal a unei cereri se repară integral.

La 03 septembrie 2014 Ministerul Justiției a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitind admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, sau modificarea deciziei instanței de apel prin micșorarea cuantumului prejudiciului moral încasat.

În motivarea recursului recurentul a menționat că instanța de apel a ignorat prevederile Codului de executare, care reglementează expres că executarea începe de la cererea creditorului. Respectiv, în baza principiului disponibilității, prevăzut de art. 4 Cod de executare, creditorul dispune de dreptul de a cere executarea silită a documentelor executorii. În acest context, nu se poate spune despre neîntreprinderea tuturor măsurilor necesare în vederea executării documentului executoriu, în condițiile în care nemijlocit creditorul nu a dat dovadă de maximă diligență și voință întru executarea documentului în beneficiul său, doar pasiv a așteptat executarea. Executorul judecătoresc a acționat în direcția executării titlului executoriu și a executat un control corespunzător asupra situației, astfel evitând starea de incertitudine.

În asemenea circumstanțe și prin prisma raportului motivat prezentat de către executorul judecătoresc Igor Mocrii, recurentul reține că de către autoritatea responsabilă de executarea hotărârilor judecătorești au fost întreprinse toate măsurile care puteau fi în mod rațional întreprinse pentru executarea documentului executoriu.

Totodată, recurentul menționează că în materia drepturilor omului potrivit jurisprudenței CEDO, o recunoaștere oficială și publică constituie prin sine o

satisfacție echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral eventual suferit de reclamantă.

Examinînd temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate sunt inadmisibile.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Aramă Luminița și recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recursuri se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursuri, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, căroră instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recursuri nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri

(cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Aramă Luminița și recursul declarat de Ministerul Justiției ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de Aramă Luminița și recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Galina Stratulat

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru